

kern- punten... 29

*De Lindenhofstuin heeft een centrale plaats in
het groene Noordwijk*

negende jaargang, nr. 29, juni 1995

Inhoudsopgave

In dit nummer:

Redactioneel	pag 2
Colofon	pag 2
Van de voorzitter	pag 3
Open tuinen, Noordwijk 1995	pag 4
Route Open tuinen, Kunstexpositie	pag 8
Noordwijk en zijn kunstenaars	pag 10
Wat vind u bij de Exposities	pag 11
Beleidsnota groenbeheer Noordwijk	pag 12
De dahlia in Noordwijk	pag 14
Bloembollen voor verwildering	pag 15

"Kernpunten" is een uitgave van de Vereniging
"De Oude Dorpskern" te Noordwijk Binnen.

SECRETARIAAT:
Voorstraat 51
2201 HM Noordwijk

CONTRIBUTIE:
leden binnen de kern min. f.15
leden buiten kern van Noordwijk: min.f.20
Postbank: nr. 13 19 964

REDACTIE ADRES:
Voorstraat 51
2201 HM Noordwijk

REDACTIE:
W. Hekkens
F.W. 't Hooft
Tom Verburg

LOSSE NUMMERS:
Zie redactieadres

COLOFON:
verenigingslogo: Wil de Mooy
cover: Wim Bom, Oegstgeest
Lay-out: Tom Verburg

BESTUURSSAMENSTELLING:
Voorzitter: G.W. Aten
ViceVz.: E.J. Bonnike
Secr.: F.W. 't Hooft
Penmr.: Mw.H.B. van Steenberg
Lid: R.J. van Oosten (Verkeer/R.O.)
Lid: D.J. den Haan (Verkeer/R.O.)
Lid: A. Roolfs (Verkeer/R.O.)
Lid: Mevr. A. Hekkens-Klaassen (C&E)
Lid: mevr. B. Filbry
Lid: vacature

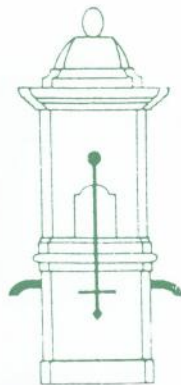
DE VERENIGING STELT ZICH TEN DOEL:

"De bevordering en het behoud van de leefbaarheid op zowel historische als sociale grondslag in en rondom de oude dorpskern in Noordwijk Binnen van de gemeente Noordwijk (.....)

Zij tracht dit doel te bereiken door actieve samenwerking van bewoners en ondernemers in dit gebied, in nauw overleg met de overheid, en door alle middelen, die het doel van dienst kunnen zijn".

Het initiatief tot de vereniging werd genomen op 26 oktober 1985; de statuten werden op 14 februari 1986 verleden bij notariskantoor Van Hoeken en Janbroers.

Overname van artikelen: alleen mogelijk in overleg met de redactie.

Vereniging "De Oude Dorpskern"

Redactioneel

Dit nummer van Kernpunten wijkt af van de gewone opzet. Het evenement 'Noordwijk Tuinkunst' dat zowel de Markt onder de Linden, de Kunstexpositie en de Open Tuinen omvat is dit jaar voor het eerst in zijn geheel door de evenementencommissie van de Oude Dorpskern georganiseerd. De tuinclub Noordwijk die in de afgelopen jaren de open tuindagen verzorgde heeft de organisatie overgelaten aan de evenementencommissie, maar stelt wel een aantal van haar tuinen open voor het publiek.

Om die reden vindt u nu een nummer van Kernpunten waarin tuinen en de relatie met Noordwijk centraal staan. Noordwijk is immers al vanouds een centrum, niet alleen voor de bollenteelt maar kweekte ook kruiden voor de Leidse universiteit, groenten voor het leger en naast de bollen veel andere bloemen die hun weg over de wereld vonden.

Wij hopen op deze manier Noordwijkers attent te maken op de zeer fraaie tuinen en expositie in hun dorp en niet-Noordwijkers te kunnen laten proeven dat de Oude Dorpskern een gezonde plant is die hun aandacht waard is.

Redactie

Van de Voorzitter

TUINKUNST '95

Tuinkunst 95, is het motto waaronder dit jaar het jaarlijks terugkerende evenement de "Tuinmarkt onder de Linden" gecombineerd met verschillende Kunst-exposities en de Open Tuin Dagen, door de Vereniging "De Oude Dorpskern" wordt georganiseerd.

Terwijl ik dit zit te schrijven ben ik er absoluut van overtuigd, dat dit door onze werkgroep "Cultuur & Evenementen" zo strak georganiseerde evenement in het Noordwijkse wederom een grandioos succes belooft te gaan worden.

Van heinde en ver zullen de bezoekers Noordwijk weer weten te vinden (hopelijk ook een adequate parkeerplaats!) om gedurende twee dagen van onze welgemeende gastvrijheid te mogen genieten, onder het genot van een zonnetje dat ons nog nooit in de steek heeft gelaten! Maar natuurlijk rekenen we in de eerste plaats op de Noordwijkers zelf!

Er zal voor kunstliefhebbers op verschillende plaatsen in het dorp van allerlei te zien en te koop zijn. Voor de tuinliefhebbers zal de "Tuinmarkt onder de Linden" een vorm van 'luilekkerland' zijn, tevens zullen zij hun hart op kunnen halen in de diverse, totaal verschillende, opengestelde particuliere tuinen.

Onze trouwe bezoekers zullen versteld staan door het nieuw gebodene, zowel op de markt met zijn vele nieuwe gezichten, als in de tuinen, waarin het afgelopen jaar weer veel veranderd en vernieuwd is.

Gestimuleerd door de vele tuinliefhebbers in Noordwijk en door de vele aankopen op de Tuinmarkt, ben ikzelf in het afgelopen jaar keihard bezig geweest in mijn eigen 'paradijsje'. Ik ben echter helaas nog steeds niet op het juiste niveau beland om ons kleine (nog ontoegankelijke) stadstuintje door U te laten bewonderen!

Wie weet komt het er nog eens van!

Ik wens iedereen een paar onvergetelijke 'groene' dagen toe en wil alvast alle vrijwilligers, die hebben bijgedragen aan het welslagen van ons (niet meer in Noordwijk weg te denken) Tuinen-, Kunst- en Tuinmarkt-festijn, alvast hartelijk bedanken voor hun enorme inzet.

Geo.W.Aten voorzitter
"De Oude Dorpskern"

Gratis toegang voor één lid!

De leden treffen een losse bijlage aan, waarin het jaarverslag van de Algemene Ledenvergadering én een bon.

Deze bon kunt u (ingevuld) aan de marktkraam van De Oude Dorpskern inwisselen voor één sticker, die toegang geeft tot de tuinen.

Verder betaalt iedereen f5,- entree voor de sticker die toegang geeft tot de tuinen.

OPEN TUINEN, NOORDWIJK 1995

Anneke Hekkens

Hieronder volgt een korte impressie van de opengestelde tuinen. In de route zijn ook de kunstexposities opgenomen.

Bepaal zelf een keus uit de expositie en tuinen die u wilt bezoeken. Met behulp van het kaartje op blz 8 en 9 kunt u dan een eigen route maken.

•••••
MET KLEM VRAGEN WIJ U:

• Kleine kinderen aan de hand te nemen of op de arm te houden.

• Honden thuis te laten.

• De meeste tuinen zijn niet groot en niet gemaakt voor een grote stroom bezoekers.

•••••
De tuin van de 'Lindenhof' en de tuin van de Grote of St. Jeroens Kerk

Voordat u aan de tuinroute begint, adviseren wij u eerst een blik te werpen in de tuin van de 'Lindenhof' en een rondje om de kerk te lopen.

De 'Lindenhof' tuin: hoek Lindenplein/Voorstraat. (niet open voor publiek)

Grenzend aan de 'Markt onder de Linden, op het Lindenplein ligt de Lindenhof met zijn 120 m diepe tuin aan de achterzijde begrensd door de Lindenhofstraat. Noordwijk prijst zich gelukkig dat deze historische tuin behorend bij 'de Lindenhof' onverdeeld bewaard is gebleven en zich nog midden in de oude dorpskern uitstrekt. De tuin heeft grote bloeiperioden gekend; honderden exotische planten sierden eertijds huis en oranjerie. Nadat de tuin een renaissance- en barokperiode heeft gekend, is er nu niets meer te zien van taxushagen of kamerindeling. Uitgaande van de oude bomen werd de tuin enige jaren geleden herschapen in een engelse landschapstuin. Naast het mooie tuinbeeld van Flora zullen nog meer passende tuinornamenten op strategische 'kijkpunten' worden gezet. Het achterterras is prachtig bestraat met oude tegels uit een klooster in Oosterhout. De ingang van de zijtuin wordt geflankeerd door twee oude platanen. Hier reden vroeger de koetsen in en uit. In het voorjaar strekt zich een blauw tapijt uit van duizenden Chionodoxa's onder de monumentale bruine beuk.

De Grote of St. Jeroenskerk.

Langs de scheidingsmuur van de kerk liggen 'tuintjes' met een grote verscheidenheid aan heemplanten, geplant naar eigen biotoop. In het verwilderingsdeel bloeit in het vroege voorjaar de primula veris. In de zomer trekken de kleuren van veel wilde bloemen de aandacht. Dit alles is tot stand gebracht door de heer Dieleman. Ook de kerk is het bekijken waard. Op zaterdag is de kerk te bezichtigen van 10.00 - 17.00 uur

1. Familie Groenewoud, Heilige Geestweg 44

Vanaf het terras, achter het huis, heeft men een mooi overzicht over de diepe tuin. De tuin is volledig beplant met heesters, bomen en planten. Kleine paadjes slingeren erdoorheen en geven je het gevoel dat je door een grote border loopt. Achter de vijver, onttrokken aan het oog door bamboe, ligt een zonnig terrasje. Er wordt veel zelf gekweekt en gestekt in de kas. Maar ook met tuinvrienden worden planten uitgewisseld of onderweg op reis gekocht. Dit geeft de tuin jaarlijks een ander aanzien. Tussen de vele bijzondere vaste planten worden 'met de franse slag' éénjarigen gezet. Hierdoor is een grote verscheidenheid in soorten aanwezig, die bovendien veel vogels en insecten aantrekt, waaronder prachtige vlinders. Het is een tuin die regelmatig van kleur verandert omdat er steeds wat anders in bloei staat. De potten vol kleur op het terras completeren deze 'cottage garden'.

2. Familie van Hall, Voorstraat 69. Ingang tuin links van het woonhuis, door de poort langs het atelier.

Achter het huis met de hoge stoep gaat een 50 m diepe tuin schuil. De bijna

helemaal ommuurde tuin grenst aan de achterkant aan de Offemweg. Huis en tuin dateren uit 1762 en hebben in de loop der jaren vele gedaanteveranderingen ondergaan.

Enkele jaren geleden werd in overleg met de tuin- en landschapsarchitect Dick Beyer, een ontwerp gemaakt. De tuin moest strak van lijn worden, niet te romantisch, met op enkele assen een beeld. Ruimte, plekken en lijnen creëren, uitgaande van de architectuur van het huis, luidde de wens van de beeldhouwster Maja van Hall.

Inmiddels is het werk voltooid en geeft zicht op een tuin die in grote rechthoekige vlakken is ingedeeld. De lange gang die het huis in tweeën deelt, wordt in de tuin doorgetrokken tot bijna achterin. Hier loopt het pad uit in een 'groen' prieel in aanbouw. De 'muren' zijn van beukenhaag en het 'plafond' wordt gevormd door 4 dakplatanen.

Het midden van de tuin is groen, gazons, rust. Dwars op het pad van de middenas lopen rechte paden die toegang geven tot de paden langs de monumentale zijmuren. Langs de muur aan de zonnkant liggen aan weerskanten van het pad brede, kleurige borders. Terwijl een rij lindebomen erlangs refereert aan de oude linden die de Voorstraat al eeuwen aanzien geven.

De andere lange zijde ligt in de schaduw en is een spel van groen en vorm. Het parkachtige aanzien met de lange rechte paden doen bijna aan een kloostergang denken. Hier kan men tot rust komen.

Zonder dat dit de opzet was is het ook een functionele tuin geworden waarin de beelden letterlijk een natuurlijke plaats hebben gekregen.

Het beplanten van de borders gebeurt 'uit de losse hand'. Er is ruimte voor een *Crambe cordifolia*, maar ook voor bijzondere boompjes aan begin en eind van het plantenvlak. Beschut tegen de warme muur staat o.m. een perzikboompje, mooie rozen, clematissoorten maar ook frambozen. In de winter vormen grote groepen bloeiende *Helleborus foetidus* lindegroene plekken.

3. Familie Trimbos, Voorstraat 64. *Ingang via de grote groene poort.*

Let op: de tuin is alléén op zaterdag open.

Hoewel de tuinen aan dit stuk van de Voorstraat niet zo diep zijn, grenzen ze allemaal aan de grote tuin van de 'Lindenhof'. De bomen van de 'Lindenhof' vormen een prachtig decor en geven de tuinen daardoor extra diepte.

De tuin van de familie Trimbos werd 5 jaar geleden ontworpen en aangelegd. Vanaf het terras gaan er een paar treden naar beneden tot het tuinniveau. De indeling met de afscheiding van haagbeuk om de kruidentuin maakt dat de tuin niet in een oogopslag is te overzien. Doordat een deel van het huis uitspringt geeft dat van binnen uit verschillende zichtlijnen. De hele tuin is ommuurd. Die muren zijn in het ontwerp niet weggedrukt, maar juist benadrukt. Links en rechts van het middenteras liggen plantvelden op verschillend niveau. Aan het eind van de middenas staat uitnodigend tegen de muur een grote bank. Er zijn trouwens afhankelijk van de zonnestand, verschillende zitjes gecreëerd. De vijver was een plan van de kinderen. Het is een verrassende tuin die in de zomer door de voorliefde voor veel bloemen een weelderige sfeer uitstraalt. De beplanting wordt waar nodig aangepast op soorten die goed gedijen; 'tenslotte is een tuin nooit af!

4. Familie Van Esch, Voorstraat 109. *Ingang kunstgalerie*

De vroegere bollenschuur, nu kunstgalerie en een verbindingsgang leiden naar een diepe ommuurde binnentuin. De tuin, die vroeger nog dieper was funktioneerde in het verleden als bollenshowtuin. Woonhuis (het huis met de koperen ring), bollenschuur en terras liggen op straatniveau, op de oude strandwal waar de Voorstraat op ligt. De tuin ligt beduidend lager. De eerste aanblik bij het betreden van de tuin is daardoor verrassend. Vanuit de kamer en het terras is er een mooie kijklijn tot achter in de tuin. Die wordt alleen onderbroken door een bronzen vogel die opvliegt. Aan de voet van de vogel ligt het namiddag terras, omzoomd door potten met *Buxus*. Ook langs het 'straatje' met de oude klinkertjes langs de bollenschuur staat veel *Buxus* in potten. Het geeft de binnentuin samen met het rozentuintje om de hoek van de bol-

enschuur een 17e eeuwse 'Dutch Garden' sfeer.

Het is voor de familie van Esch het derde zomerseizoen in deze tuin. De eerste aandacht is uitgegaan naar de lijnen en functies van de tuin. Achterin is, naast een mooie schaduwpartij, volop ruimte gecreëerd voor de kinderen. Het vele wintergroen geeft, in combinatie met de mooie klimmers en rozen, de tuin een weelderige aanblik. De komende jaren wil men besteden om de borders verder te verfijnen. In deze warme afgesloten tuin is het niet alleen goed toeven, maar voor Noordwijkse begrippen ook goed tuinieren!

5. Familie Van der Pluijm, Voorstraat 123 . *Ingang zijkant Offemweg.*

Veel méér dan een blik werpen in dit kleine 'stadstuintje is niet mogelijk. Toch is het de moeite waard om te zien wat er na restauratie van een stukje Voorstraat met een piepklein tuintje kan worden gedaan. Een houten frame boven het raam trekt de kamer naar buiten en betreft dit kleine plaatsje bij de binnenruimte. Het tuintje van 8 x 4 meter is onder architectuur aangelegd en straalt nu al een romantische sfeer uit. Het dwars plaatsen van twee Taxus haagjes tussen de met oude klinkertjes bestrate cirkels, geeft iets spannends aan de kleine ruimte. Huis en tuin zijn pas anderhalf jaar oud. Als de enige boom, de Gleditsia triacanthos en de klimrozen en de clematissen wat uitgegroeid zijn, zal het een waar 'lust-hofje' zijn.

6. Familie De Groot, Het Laantje 2.

Het begon 12 jaar geleden, zo pal achter de smalle duinenrij en zee, met een windkering om het terrein ($\pm 3500 \text{ m}^2$) tegen de verwoestende zuid-westen wind. Zonder windkering hoeft men hier geen tuin te beginnen. Met het idee in het achterhoofd, dat je een tuin niet in één blik mag overzien en tegelijk de wind optimaal wordt gekeerd, zijn er heggen geplaatst en ontstonden 'tuinkamers'.

De mogelijkheid met tuinkamers is dat je elke ruimte een andere sfeer kunt geven. Aan de ene zijde van het huis is er een wit gedeelte met Rosa 'Maria Mathilde', 'Winchester Cathedral', Aconitum 'Album' en Crambe maritima, naast een augustustuin met Malva, Monarda, en Hydrangea.

De 'grote' border is een jaarlijks terugkerende verrassing en zorg. In juni is hij meestal op zijn mooist met roze en blauwe tinten. Daarna stort hij roemloos ineen. Dankzij plantexperimenten uit haar proeftuin zal mevrouw de Groot dit jaar in purpertinten aanplanten, in de hoop dat de borders dit jaar langer stand houden. Aan de andere zijde van het huis liggen 3 tuinen: een symmetrische tuin met rozenbogen en borders in wit en geel, een proeftuin en een tuin waarin een grote hoeveelheid struiken zijn aangeplant. Deze tuin vraagt enige tijd om tot ontwikkeling te komen. In deze tuin wordt ernaar gestreeft om in elk jaargetijde kijkplezier te hebben.

7. Familie van den Oever, Dompad. *Ingang naast het vogelasiel.*

Achter het voormalige politiebureau lag tot voor enkele jaren een grote parkeerplaats. Door de bijzondere medewerking van de familie Oostlander, de huidige eigenaren, en de inzet van vrienden en kennissen, is het de heer en mevrouw van den Oever gelukt een parkeerplaats om te zetten in een tuin met een vijver, een grasperk, een moerasje, een aantal sier- en vruchtboompjes en klein fruit. Langs de muur zijn stekken van klimop gepoot om de tuin op den duur een intiemer karakter te geven. Naast een terras is er een zitje met een afscheiding gezet om in alle rust van de tuin te kunnen genieten. De beukenhaag heeft het nog zwaar te verduren daarom staan er rietmatten voor. In drie vakken staan allerhande vaste planten, terwijl er een vak speciaal aan rozen is gewijd. De heer en mevrouw van den Oever die de tuin 'adopteerden' voelen zich zeer bevoorrecht dat ze op hoge leeftijd zich nog zó op een dergelijke tuin kunnen uitleven.

8. Familie Haytema, Javaweg 4.

Vanaf de Oude Zeeweg slaat men bij het bevrijdingsmonument de Rembrandtweg in. Dan is de tweede weg links de Javaweg.

Hier staat men voor een tuin die aan het duin is ontworsteld. De tuin is omzoomd door een aarden wal (bollengrond) en een pergola om zodoende enige bescherming te bieden aan de steeds terugkerende en afbrekende zeewind.

Oude abelen en doornachtige struiken die een duinlandschap typeren, zijn blijven staan om zo voor de nodige luwte te zorgen. Historische materialen hebben hier een waardige bestemming gevonden. Zo hebben de klinkers, die voor de sierbestrating zijn gebruikt, vroeger de Hoofdstraat bekleed en komen de dakpannen, die zijn gebruikt om een nieuw verworven tuinkamer te stutten, van één van Noordwijks oudste vissershuisjes.

In de oude duinpan van de zuidduinen is het prima tuinieren. Veel vaste en éénjarige planten hebben het hier, soms op verrassende plaatsen, naar hun zin, mede dankzij de jaarlijkse bijvoeding van mest en zwarte grond. De tuin vormt een fleurig, romantisch kleurenspeel dat door het niveauverschil in de tuin extra dimensie krijgt.

9. Familie Van Cappellen, Prins Hendrikweg 34.

Tegen de helling van een duin werd met behulp van Duitse natuursteen, een 'etagetuin' aangelegd. Het duinzand werd grondig vermengd met bemeste tuinaarde. Om grond en water zoveel mogelijk vast te houden zijn veel lage, bodembedekkende planten toegepast. Ook grijze planten kunnen goed tegen zout en wind. Bijvoorbeeld Artemisia soorten, Santolina, Lavandula, Dianthus, Limonium, Latifolium, Verbascum en papavers. Alle gaatjes worden met éénjarigen gevuld. Allemaal zelf gezaaid en jaarlijks wisselend.

In het voorjaar zijn de kleuren overwegend geel, blauw en grijs. Later in het seizoen overheersen grijs, blauw en roze. In de winter zorgt o.a. Ilex 'Blue Angel' voor kleur. Het is een langzame groeier, bovendien de enige hulstsoort die tegen wat wind en zoute neerslag kan.

10. Familie Pasma, Nieuwe Zeeweg 35. Let op: Op zaterdags na 16.00 uur gesloten.

Via de garage komt men in de achtertuin. De tuin ligt in een uniek stukje Noordwijk; de voorkant aan de oude weg van Noordwijk-Binnen naar Noordwijk-Zee, de achterkant grenzend aan 'de Breloft', waar bollen en snijbloemen elkaar afwisselen. Dit geeft een mooie verlenging van de eigen tuin. De eerste indruk is dan ook die van een engelse landelijke tuin. De tuin zelf bestaat uit twee gedeelten. De ronde vijver, vormt de eerste blikvanger. Lange afwisselende borders omzomen de tuin.

De roze Lavatera's bloeien uitbundig en leiden het oog naar de versmalling van de tuin: het rozenpoortje. Aan de voet hiervan ligt een innemend 'kunstwerk' van Ine Bollen-Stolwijk. Een introductie tot de schapenwei die erachter ligt, omzoomd door een groene windkering. Naast deze 'levende ornamenten' in de tuin ligt nog een kruidentuin.

11. Familie Scholten, Nieuwe Zeeweg. Ingang via de corridor tussen de panden nr. 1 en 3. Let op: Op zaterdag gesloten na 4 uur.

De tuin, die dit jaar 12 jaar oud is, is qua opbouw en lijnenspel hetzelfde gebleven. De afgesloten tuin is ontworpen in harmonie met de architectuur van het huis en de apotheek, waarbij schuine lijnen in borders, gazon en bestrating terug te vinden zijn. Grote heester- en struikpartijen maken deel uit van het ontwerp en passen hier goed in.

Een ander onderdeel vormt de moestuin. Na aanloop problemen met de helderheid van het water is de vijverpartij met levende have een lust voor het oog.

De tuin van de familie Scheltus, Zeereep 10, is een bijzondere duintuin. Deze is echter alleen op telefonische afspraak te bezichtigen.

ROUTE OPEN TUINEN en KUNSTEXPOSITIES

STARTPUNT

'Markt onder de Linden'

Lindenplein

Noordwijk-Binnen

a. Verkoopexpositie

Yvonne Poelstra,

olieverf schilderijen

Grote of St. Jeroenskerk

Voorstraat

op zaterdag is de kerk open

van 10.00 uur - 17.00 uur

b. expositie

Saskia Masselink, kamerschermen

Jacco v. Leeuwen, orgelmuziek

1. Tuin fam. Groenewoud

Heilige Geestweg 4

c. Expositie Galerie 'Drieluik'

Voorstraat 57

Karla Hanusova met

mystieke schilderijen

2. Tuin fam. van Hall

Voorstraat 69

met beelden van Maja van Hall

d. Op straat, ter hoogte van

Voorstraat 69, worden

houtschoolportretten gemaakt

door Ralph Prins

3. Tuin fam. Trimbos

Voorstraat 64

Galerie 'De Linde'

Voorstraat 107

e. expositie van Willemijn van Dorp

4. Tuin fam. van Esch,

5. Tuin fam. v.d. Pluijm

Voorstraat 123

f. Expositie Hotel restaurant 'Royal'

Voorstraat 46

Janice Boekholt, aquarellen en

Liekje Hooft, keramiek

Groen-lunch in het restaurant

6. Tuin fam. de Groot

Het Laantje 2

g. Expositie Carolien Maanicus,

dierfiguren in klei

7. Tuin fam. van den Oever

ingang Dompad, naast het vogelasiel

8. Tuin fam. Haytema

Javaweg 4

9. Tuin fam. van Cappellen

Prins Hendrikweg 34

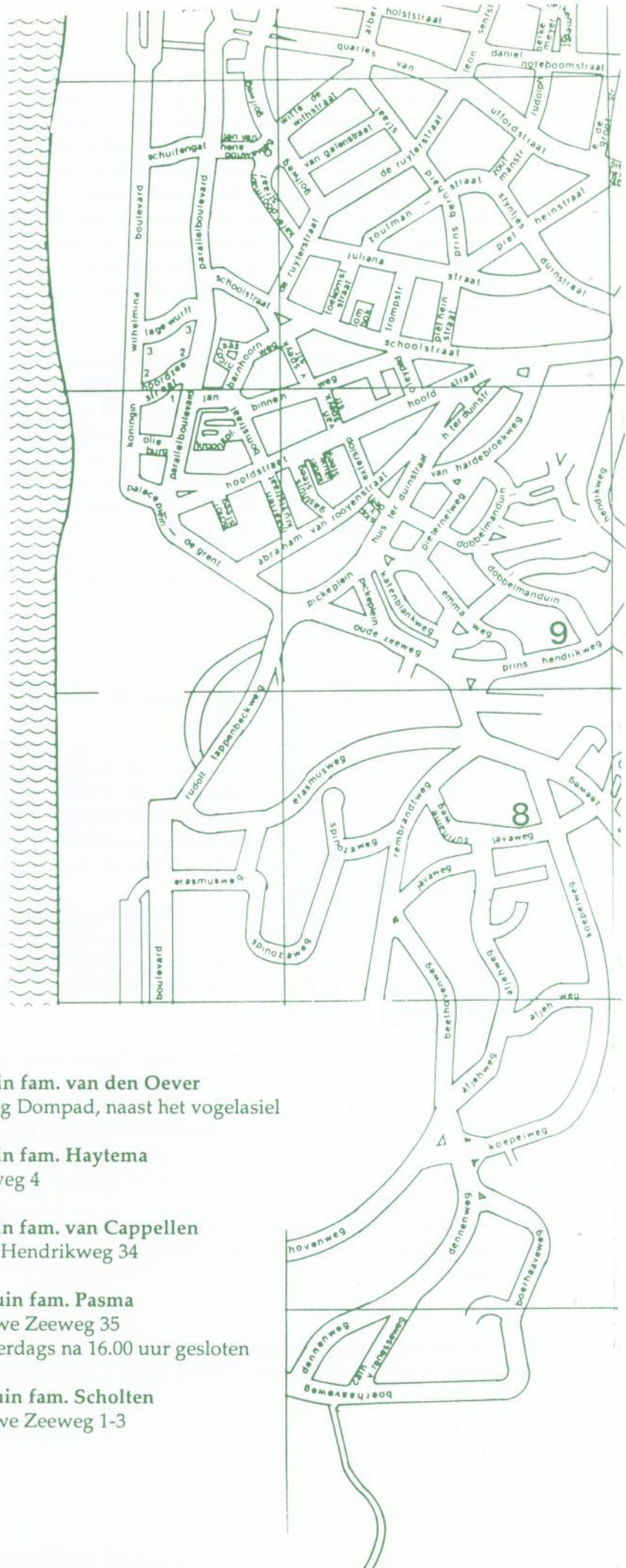
10. Tuin fam. Pasma

Nieuwe Zeeweg 35

's-zaterdags na 16.00 uur gesloten

11. Tuin fam. Scholten

Nieuwe Zeeweg 1-3

NOORDWIJK-BINNEN

Gemeentelijk Sportpark

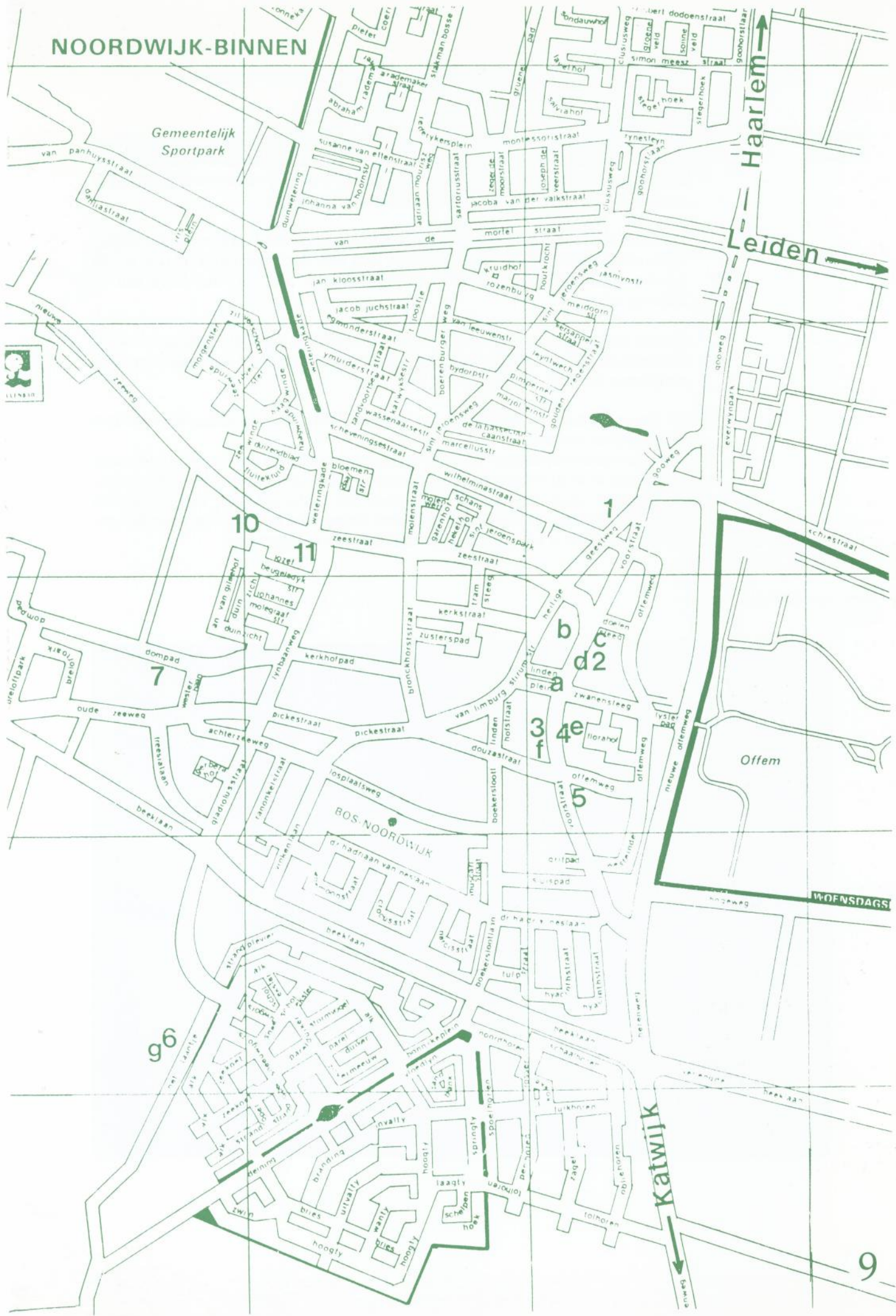
Haarlem

Leiden

Offem

WOENSDAGS

Katwijk

96

10

11

1

b

c

d

e

2

7

3

f

4

e

5

9

Noordwijk en zijn kunstenaars.

*Willeke Chandon
Janssens*

Das het de invloed van de zilte lucht, het geluid van de soms zo woeste golven of was het de ruimte van duin en strand? De oude badplaats Noordwijk gaf innerlijke rust en inspireerde de dichters Albert Verwey, Henriëtte Roland Holst en de schrijfster Maria Dermoût tot dichten en schrijven.

De band tussen Noordwijk en zijn kunstenaars is altijd gebleven. De beeldhouwster Charlotte van Pallandt neemt een wel zeer bijzondere plaats in. Zij maakte onder andere het beeldje van de "Redder" dat in Noordwijk aan de Zeereep staat.

Tot een jongere generatie beeldhouwers behoort Maja van Hall. Speciaal voor dit tuinevenement heeft zij haar tuin opengesteld en u kunt daar een aantal van haar sculpturen bezichtigen (Voorstraat 69).

De stap van tuin naar kunst is slechts een kleine. Beide hebben immers met creativiteit te maken.

Door de Voorstraat slingert zich een kunstroute waarlangs een aantal kunstenaars exposeren. In de directe omgeving van de exposities zal muziek te beluisteren zijn. De organist Jacco van Leeuwen bespeelt het kerkorgel. Een aantal bekende jazzmusici zullen optreden in restaurant Royal. Op het pleintje voor het gemeentehuis kunt u luisteren naar de klanken van vioolmuziek.

*Maja van Hall aan het
werk.*

Route langs de exposities.

a. Op de markt "onder de Linden" vind u een kraam met werk van Yvonne Poelstra - bloemvormen zijn haar inspiratiebron - olieverfschilderijen in heldere vrolijke kleuren.

b. *Grote of Sint Jeroenskerk, Voorstraat.* (Nederlands Hervormde Kerk).
Let u wel op, de kerk is alleen op zaterdag open !

Het prachtige interieur van dit uit 1303 daterende monumentale bouwwerk kunt u bezichtigen.

Onder de klanken van het kerkorgel dat door de organist Jacco van Leeuwen bespeeld wordt, kunt u de expositie van Saskia Masselink bekijken. De techniek van onder andere de etruskische fresco's paste zij op originele wijze toe op de in de kerk tentoongestelde kamerschermen.

c. *Drieluik Antiek, Voorstraat 57.*

De vaste collectie bestaat uit zilver, serviezen, kristal en victoriaanse sieraden. Hier exposeert Karla Hanusova met mystieke schilderijen.

d. *Tuin van de familie Van Hall, Voorstraat 69.*

In deze tuin kunt u een aantal beelden van Maja van Hall bezichtigen.

Ter hoogte van het koetshuis van het pand Voorstraat 69, kunt u houtskoolportretten laten maken door Ralph Prins.

e. *Galerie de Linde, Voorstraat 107.*

toont schilderijen van Willemijn van Dorp met onder andere strandtaferelen in Cornwall.

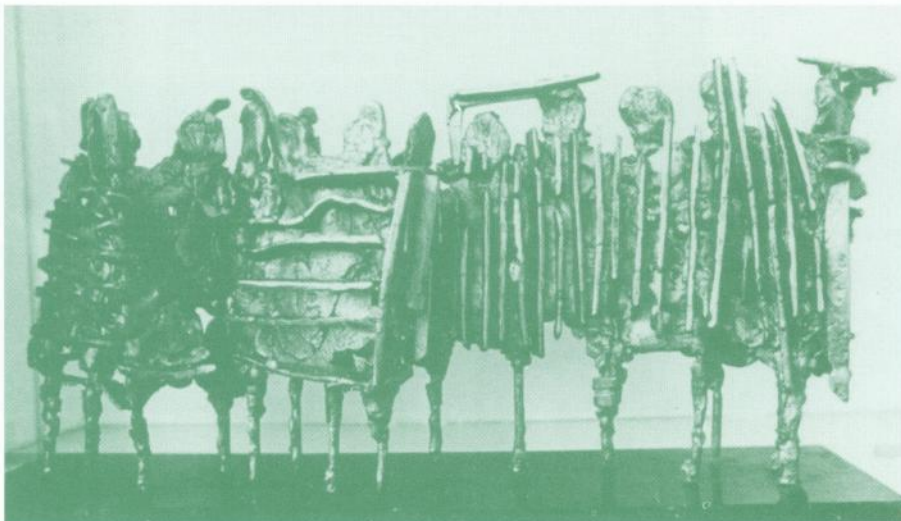
f. *Hotel restaurant 'Royal', Voorstraat 46.*

Onder het genot van een speciale groenlunch kunt u hier even pauzeren. Expositanten zijn hier: Janice Boekholt - aquarellen; Liekie Hooft - keramiek.

g. *Tuin familie de Groot, Laantje 2*

Hier exposeert Carolien Maanicus met dierfiguren van grove, zwartbakkende klei.

Let op: deze tuin ligt niet in de omgeving van de Voorstraat !

Maja van Hall:
Monotomie 1968

Beleidsnota Groenbeheer Noordwijk

Noordwijk Bloemenbadplaats is niet zo maar een losse kreet. De gemeente heeft in de afgelopen jaren een plan ontwikkeld om het gezicht van Noordwijk te laten beantwoorden aan het motto. Dat betekent een uitgebreid schema van onderhouds- en renovatie maatregelen waarvan wij u graag een beeld geven.

samenvatting:
Geo W. Aten

Beheer: dit omvat a- renovatie en nieuwe aanleg
b- jaar rond en lange termijn onderhoud

Het is bovendien opgesplitst in 3 deelplannen: functioneel, visueel, en landschappelijk

Functioneel: Hiertoe worden gerekend: recreatieve functie (speelplaatsen), representatieve functie (bloembakken), verkeersfunctie (verkeersbegeleidingsstroken), sportieve functie (sportvelden), openbare functie (begraafplaatsen), milieu functie (microklimaat beheersing, stofopname bomen, stabilisatie luchtvochtigheid), bosbouwkundige functie (teelt van hout), landbouwkundige functie (windsingels, landbouwproducten), ecologische functie (natuurtuinen ontwikkelen).

In Noordwijk treffen we de volgende voorzieningen aan:

1. Landschappelijk groen (buiten het stedelijke groen en bos)
2. Wegengroen (groen direct gekoppeld aan het wegennet)
3. Wijk- en Buurtgroen (spreekt voor zichzelf)
4. Speelplaatsen (kleinere lokaties uitgerust met speeltoestellen)
5. Begraafplaatsen
6. Dierenweiden (educatief en recreatief)
7. Sportvelden
8. Zeereep en strandafgangen.

Visueel: Wat ons oog waarneemt in Noordwijk omvat: *natuurlijk groen* (lage kosten per m²), *“normaal” groen* (gemiddelde kosten per m²) en *zeer cultureel groen* (hoge kosten per m²).

Landschappelijk: Er is in Noordwijk een grote landschappelijke variatie aan te treffen. Het omvat:

1. Stedelijk duingebied (duinen bebouwd)
2. Stedelijk Binnen-duinrand (afgegraven duingebied bebouwd)
3. Oude kern Noordwijk Binnen
4. Landgoedzone
5. Poldergebied (nattere lagere gebieden achter landgoedzone)

Kenmerkend voor Noordwijk: de overgang van duingebied naar bollenland.

6. Landschappelijk duingebied (duinen onbebouwd)]
7. Landschappelijk binnen-duinrand (bollenteeltlanden)

Aan deze deelplannen is een kosten-koppeling gemaakt, door middel van eenheidsprijzen per element die weer zijn opgebouwd uit kosten voor jaarrond-onderhoud en kosten voor renovatie.

Het jaarrond-onderhoud is onderverdeeld in: dagelijks technisch onderhoud (snoeien etc.), maatschappelijk vuil ruimen (papier prikken etc.), organisch vuil ruimen (onkruid verwijderen etc.), inboet (incidenteel vervangen etc.)

*Zorg voor de entree van
Noordwijk*

De beheersafdeling Groenvoorzieningen heeft nu alles op papier, dat wil zeggen, alles wat begroeid is, is in vierkante meters vertaald.

1. Boombepanting (straatbomen en plantsoenbomen)
2. Houtachtige gewassen (bosplantsoen, rozen, coniferen en heesters)
3. Bodembestrijkende beplantingen (houtachtig en kruidachtig)
4. Haagbeplantingen (hagen)
5. Sierbeplantingen (rozen, klimplanten, vaste en een- en twee-jarigen, bollen)
6. Waterpartijen (beschoeingen, duikers, watergangen, bermsloten etc)
7. Spel/zitlokaties (speeltoestellen, banken, tafels etc.)
8. Recreatieve paden (onverhard, halfverhard, opsluitbanden)
9. Dieren (grote en kleine zoogdieren, grote en kleine vogels)]
10. Overig (van steigers tot grafstenen)

Het omvormingsproces van een onderhoudsafdeling naar een beheersafdeling is in december 1993 voltooid. De afdeling heet thans *Beheersafdeling Groenvoorzieningen* !

De Dahlia in Noordwijk

Geo W. Aten

Wanneer wij het over dahlia's hebben in Noordwijk is daar onherroepelijk de naam **Lindhout Ornata** aan verbonden.

De heer P.D.Lindhout is ruim 55 jaar geleden met de teelt van bloembollen met als specialiteit het gewas dahlia begonnen op een perceel aan de Herenweg 105.

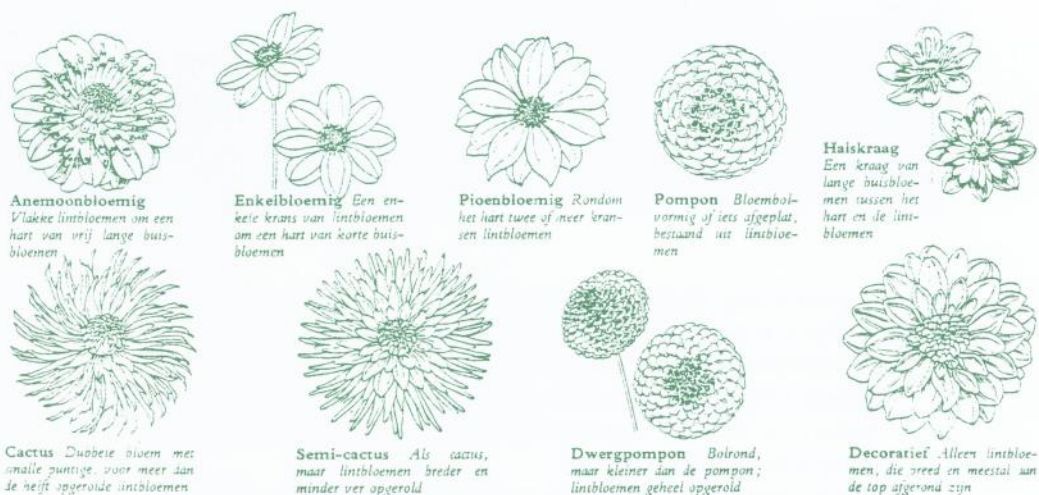
Thans wordt het bedrijf voortgezet door de zoon J.P.Lindhout, een man die niet alleen veel liefde voor dit gewas heeft, maar die tevens met grote kennis en "fingerspitzengefühl" veel nieuwe soorten op de markt brengt door kruisingswerk en selectie.

In augustus, maar vooral in september staan zijn nieuwigheden te pronken in de showtuin aan de Herenweg.

Er is keus uit meer dan 200 variëteiten van hoog- tot laaggroeiend en van groot- tot kleinbloeiend.

Er zijn verschillende type dahlia's: mignondahlia's (45-80 cm), anemoonbloemige dahlia's (30-45 cm), collerette of halskraag dahlia's (80-125 cm), decoratieve dahlia's (100-150 cm), pompoen dahlia's (100-125 cm), cactus en semi-cactus dahlia's (80-150 cm) en giraffe dahlia's (80 cm).

Ieder type heeft een aparte bloemvorm en van elk type is een groot assortiment verkrijgbaar in een rijk kleuren-scala.

De dahlia is een typische tuinplant die als knol in april, of als stek in mei (lieft na de laatste nachtvorst) geplant wordt. Men plant ongeveer 4 tot 6 planten per vierkante meter. Alle grondsoorten zijn geschikt, mits zij een vrij hoge pH hebben. De hogere soorten worden meestal apart tegen stokken opgebonden. Eventueel kunnen de speciaal voor deze plant ontworpen plantringen worden gebruikt. (Bij ieder tuincentrum te verkrijgen)

Om mooie lange stengels en grotere bloemen te krijgen moet men "dieven" dat wil zeggen, de okselscheuten wegbreken. Wil men geen lange stelen, laat dan de plant z'n gang gaan, waardoor men een compactere plant krijgt met meer (wel iets kleinere) bloemen.

Wanneer men stekken gebruikt moet men de "kop" verwijderen, waarna de plant zich beter gaat vertakken. Dahlia's kunnen erg veel water hebben, dus oppassen voor uitdroging bij warm weer!

Wilt u meer weten over dahlia's.... fiets dan eens langs de Herenweg.. Ik weet zeker dat de heer J.P.Lindhout U er nog veel meer over kan vertellen.

BLOEMBOLLEN VOOR MEER- JARENBEPLANTING

OFWEL VERWILDERING

Na de sombere winterperiode neemt de behoefte aan een kleurrijke lente steeds meer toe. Hoera....het is weer voorjaar!

Het zijn dan vooral de vroegbloeiende 'lenteboden', de bolgewasjes die hierin een grote rol spelen.

Het weer zien van grote groepen crocussen of narcissen geeft ieder mens weer die extra impuls om weer actief te worden na de winterslaap. Wat is leuker dan weer in de tuin te gaan werken en tegelijkertijd te genieten van de verrassingen die "verwilderde" bolletjes geven?

Het voordeel van het gebruik van voor verwildering in aanmerking komende bloembollen is, dat ze slechts eenmaal behoeven te worden gekocht en geplant! Dus...kostenbesparend en geen omkijken naar!

Mits op voor hen gunstige plekken geplant en op gezette tijden van een extra bemesting (12-10-18) voorzien, wordt een jaarlijks terugkerend lentefeest u vanzelf door de natuur aangeboden.

Standplaats

Ieder bol- of knolgewas heeft zijn eigen standplaats nodig, waar de planten rustig tot ontwikkeling moeten kunnen komen na de bloei.

Als bijvoorbeeld crocussen in gazons worden geplant moet men wachten met het gras maaien totdat het blad bijna geheel is afgestorven. Het gras ziet er dan wel wat rommelig uit, maar men moet toch het geduld kunnen opbrengen om niet meteen te gaan maaien omdat ook de crocus zijn tijd nodig heeft om nieuwe bolletjes te kunnen vormen voor het volgende seizoen. Ook hebben sommige bol- en knolgewasjes even de tijd nodig om het zaad te vormen dat wederom zorgt voor een natuurlijke spreiding van het gewas en voor een beter bloeieresultaat het volgende seizoen.

Assortiment

Crocus, muscari (blauwe druifjes) en narcissen worden veelal in gazons, wegbermen, talluds en op de voorgrond van heesters geplant. Brede randen langs heestergroepen komen ook in aanmerking.

Bospercelen kunnen bijzonder verlevendigd worden met het aanbrengen van massabeplantingen van de daarin van nature thuisbehorende soorten. Ik denk hierbij aan *Allium ursinum* (daslook), *Anemone nemorosa* (bosanemoon), *Erythronium dens-canis* (hondstand), *Corydalis cava* (holwortel), *Corydalis solida* (helmbloem), *Arum italicum* (aronskelk), *Fritillaria meleagris* (Kievitsbloem), *Galanthus nivalis* (sneeuwkllokje), *Hyacinthus non-scripta* (wilde hyacinth), *Ornithogalum umbellatum* (vogelmelk), *Chionodoxa* (sneeuwroem), *Leucojum vernum* (lente-klokje) en nog vele andere soorten. Het is een tamelijk groot assortiment!

We praten nu, behalve de Narcis natuurlijk, over de hoofdgroep Bijzondere Bolgewassen. Vroeger noemde men deze groep het Bijgoed.

De gewone Hyacinthen en Tulpen, beiden behorende tot de hoofdgroepen bloembollen, lenen zich daar niet zo voor en moeten na ieder groeiseizoen worden gerooid en een speciale behandeling ondergaan om het volgende seizoen weer uitbundig te kunnen bloeien.

Geo W. Aten,
uw bijna verwilderde
voorzitter

Het planten

Plant nooit in lijn , vierkant of langs een touwtje!

Strooi de bolletjes of knolletjes uit alsof u zaait en daar waar ze blijven liggen plant u ze in de grond. Zo natuurlijk mogelijk!

Als vuistregel is de plantdiepte twee maal de hoogte van de bol of knol. Dit komt ongeveer neer op minimaal 5 cm diepte! Te ondiep geeft slechte beworteling en bevriezingsgevaar, te diep geeft kans op verrotting en geeft groeivertraging.

Na het planten de bolletjes afdekken met wat compost wanneer men geplant heeft in het gazon.. Tussen de struiken en in bospercelen afdekken met wat humus.

Planttijd

Voor de extra vroege bloeiers zoals Eranthis, Crocus, Corydalis, Galanthus en Anemone is september-oktober een goede periode. Voor de wat later bloeiende soorten is oktober-november de beste planttijd.

Voor de zomerbloeiende soorten zoals Allium en vele soorten en Lilium wacht men met planten tot in het voorjaar; maart-april. De herfstbloeiers zoals de herfststijlozen (de Colchicums) en de herfstbloeiende Crocussen worden pas in mei-juni geplant.

Tip

Het beste effect verkrijgt men door wat grotere aantallen te gebruiken. Maak "kleuren-spetters"! Wees niet te zuinig de eerste en enige keer met planten! U heeft er nog zoveel jaren plezier van!

Plant net als in de natuur....hier wat dikker.... daar wat dunner. Over een aantal jaren doet de natuur de rest!!!.

N.B.

Een volledige lijst met het voltallige assortiment is tegen een kleine vergoeding te verkrijgen in de marktkraam van de Vereniging "De Oude Dorpskern" op de tuinmarkt "Onder de Linden" dit jaar !

